

Dosarul nr. 1ra-2063/2021
1-17048853-01-1ra-13102021

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Isiumbeli Valeriu în numele inculpatei, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iulie 2021, în cauza penală în privința lui

Pleşca Eugenia XXXXX, născută la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 26.10.2017 până la 30.07.2019;

Instanța de apel de la 11.09.2019 până la 20.11.2019;

Instanța de recurs de la 30.01.2020 până la 10.11.2020;

Instanța de apel de la 13.01.2021 până la 14.07.2021;

Instanța de recurs de la 13.10.2021 până la 19.01.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia (sediul Rîșcani) din 30 iulie 2019, a fost încetat procesul penal în privința lui Pleșca Eugenia, învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, în temeiul art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală și art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Pleșca Eugenia, la 12 octombrie 2008, activând în calitate de Director executiv al Asociației de Economii și Împrumut „Supercredit” din s. XXXXX, a falsificat semnăturile din procesul-verbal nr. 2 al Adunării generale extraordinare a AEÎC din XXXXX din data de 12 octombrie 2008, al președintelui adunării Ghidraș Stepanida și secretarului adunării Curbatov Evghenia, iar ulterior acest proces-verbal l-a prezentat la Oficiul teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat, în urma căruia în statutul Asociației de Economii și Împrumut „Supercredit” a fost modificată denumirea din satul XXXXX în raionul Rîșcani, fapt confirmat prin raportul de expertiză grafoscopică nr. 5268 din 06 iulie 2015 conform căruia, semnăturile din rubrica „președintele adunării” și

„secretarul adunării” din procesul-verbal nr. 2 al Adunării generale extraordinare a Asociației de Economii și Împrumut al Cetățenilor din s. XXXXXX din 12 octombrie 2008, ridicat de la Oficiul teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat și prezentat la expertiză, au fost executate nu de Ghidraș Stepanida și Curbatova Evghenia, dar de către o altă persoană.

Acțiunile lui Pleșca Eugenia, au fost încadrate în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, și anume, *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi.*

3. Avocatul Isiumbeli Valeriu în numele inculpatei, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Pleșca Eugenia să fie achitată, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului a indicat că prima instanță neîntemeiat a constatat că vina inculpatei Pleșca Eugenia se probează prin declarațiile martorilor Garbuz Victor, Grecico Victor, Băncilă Fiodor, Gherman Efim, Mereniuc Nicolae și Tanasov Silvia, care au comunicat că la adunarea generală a Asociației de Economii și Împrumut a cetățenilor din s. XXXXX, nu au participat, iar semnăturile aplicate din numele lor, nu le aparțin.

Astfel, apărarea a susținut că martorii nu au declarat că Pleșca Eugenia a falsificat semnăturile lui Ghidraș Stepanida și Curbatova Evghenia, or, inculpata nu se învinuiește pentru faptul că semnăturile de participare a martorilor la ședința Adunării generale, nu le aparțin.

Mai mult, potrivit ordonanței de începere a urmăririi penale din 07 februarie 2014, cauza penală a fost pornită în temeiul plângerii cet. Garbuz Victor, din conținutul căreia rezultă că persoane necunoscute au falsificat procesul-verbal nr. 2 din 12 octombrie 2008 al Adunării Generale extraordinare a Asociației de Economii și Împrumut a cetățenilor din s. XXXXX, iar conform acestui act, nu s-a stabilit subiectul infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

De asemenea, apărarea a indicat că prima instanță urma să aprecieze critic declarațiile martorilor care sunt contradictorii, nu corespund adevărului și care au fost date sub influența primarului din sat, Garbuz Victor, iar declarațiile martorilor Grecico Victor, Gherman Efim și Băncilă Fiodor, care au comunicat că nu au fost membrii Asociației de Economii și Împrumut și nu au participat la adunări, nu corespund realității, deoarece aceștia au prezentat cereri privind includerea în membrii asociației și au beneficiat de contracte de împrumut, or aceștia împreună cu Garbuz Victor, au avut intenția să o înlăture pe Pleșca Eugenia din funcție.

Totodată, avocatul a conchis că prima instanță neîntemeiat a respins demersul apărării privind nulitatea actelor de procedură, invocate atât la faza urmăririi penale precum și la etapa de pregătire a cauzei, în temeiul art. 275 alin. (4) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, în contextul în care procesele-verbale presupuse a fi falsificate, au produs efecte juridice și în baza cărora, peste 11 ani, nu poate fi constatat faptul infracțiunii.

Apelantul a subliniat că dispozitivul contravine cu motivarea sentinței, deoarece în motivarea acesteia, vinovăția lui Pleșca Eugenia a fost stabilită, însă în partea rezolutivă instanța de fond nu a stabilit vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal.

Cu referire la corpurile delictive, și anume, în privința documentelor ridicate de la Oficiul Teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat, a menționat apărarea că la data pronunțării sentinței, instituția avea denumirea de Agenția Servicii Publice, Departamentul înregistrării și licențiere a unităților de drept oficiul Bălți, iar Asociația de Economii și Împrumut al Cetățenilor din s. XXXXXX, avea denumirea de Asociația de Economii și Împrumut „Supercredit”, de unde au fost ridicate documentele și recunoscute ca corp delict.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 noiembrie 2019, a fost admis apelul declarat, casată sentința primei instanțe, inclusiv din oficiu, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în privința lui Pleșca Eugenia, învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, din motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală potrivit art. 275 pct. 4) și 285 alin. (1), (2) Cod de procedură penală.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că prima instanță neîntemeiat a respins solicitarea apărării privind încetarea procesului penal conform art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, din motiv că a intervenit termenul de prescripție la data pornirii urmăririi penale, deoarece potrivit materialelor cauzei, falsul în documente prin aplicarea semnăturilor din numele președintelui și secretarului adunării, Ghidraș Stepanida și Curbatov Evghenia, cu prezentarea procesului-verbal la Oficiul teritorial Bălți al Camerei Înregistrării de Stat, în baza căruia în statutul Asociației de Economii și Împrumut „Supercredit” a fost modificată denumirea din satul XXXXX, imputat inculpatei, a avut la momentul întocmirii procesul-verbal nr. 2 al Adunării generale extraordinare a Asociației de Economii și Împrumut al Cetățenilor din s. XXXXX din 12 octombrie 2008, cu înregistrarea ulterioară a modificărilor la 29 noiembrie 2005.

Or, urmărirea penală a fost pornită la 07 februarie 2014, și anume după expirarea unui termen mai mare de opt ani.

Instanța de apel a precizat prin prisma art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, că infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, imputată inculpatei, conform art. 16 alin. (2) Cod penal, face parte din categoria celor ușoare, a cărei termen de prescripție pentru tragere la răspundere penală, conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, este de 2 ani.

Instanța de apel a menționat, că la data pornirii urmăririi penale în prezenta cauză, era deja prescris termenul stabilit de lege pentru tragerea inculpatei la răspundere penală în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, astfel fiind incidente prevederile art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, care constituie temei de încetare a procesului penal în conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, fapt care urma să fie verificat și constatat de către organul de urmărire penală și procurorul ce a condus urmărirea penală.

Reieșind din cele constatate, instanța de apel a concluzionat că nu se va expune asupra probatoriului prezentat de către acuzator în susținerea acuzațiilor aduse, referitor la fapta imputată, precum și în privința argumentelor de achitare invocate de către apărare, deoarece art. 251 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, prevede că toate actele procesuale ale organului de urmărire penală efectuate în cadrul unui proces penal, pornit contrar prevederilor art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, adică după expirarea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală, precum și însăși actul de sesizare a instanței de judecată - rechizitoriul, sunt lovite de nulitate absolută.

Instanța de apel a conchis, că principiile generale și cele de bază a declanșării procesului penal, precum și în vederea respectării garanțiilor acordate de lege, părților la proces, în vederea asigurării caracterului lui echitabil, impun excluderea erorii de tragere la răspundere penală după expirarea termenului de prescripție, determinând nulitatea absolută a actelor procesuale întocmite în cadrul procesului penal, desfășurat contrar prevederilor art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, iar ca urmare și inadmisibilitatea probelor administrate în cauză, în sensul art. 94 alin. (1) pct. 8), 95 alin. (1) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a menționat că rechizitoriul este actul de sesizare a instanței cu privire la făptuitor și fapta lui imputată, însă în cazul în care acesta a fost întocmit în cadrul procesului penal desfășurat cu încălcarea prevederilor art. 275 pct. 4), 285 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, la fel este lovit de nulitate absolută în sensul art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar prin care a solicitat casarea acesteia și menținerea sentinței primei instanțe.

În argumentarea recursului a menționat că instanța de apel eronat a dispus în temeiul art. 332 alin. (1), 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, încetarea procesul penal în privința lui Pleșca Eugenia învinuită de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, din motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea inculpatei la răspundere penală, potrivit art. 275 pct. 4), 285 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală.

Recurentul a specificat că urmărirea penală a fost pornită la 07 februarie 2014, adică după expirarea unui termen mai mare de opt ani, iar infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (1) Cod penal, imputată lui Pleșca Eugenia, conform art. 16 alin. (2) Cod penal, face parte din categoria celor ușoare, a cărei termen de prescripție pentru tragere la răspundere penală, conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, este de 2 ani.

De asemenea, a menționat că instanța de apel, în partea descriptivă a deciziei, constatând aplicabilitatea prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragere la răspundere penală, ulterior s-a contrazis prin faptul că a făcut referire la prevederile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Totodată, a indicat că instanța de apel eronat a concluzionat că nu urmează să se expună asupra probatoriului prezentat de către procuror în susținerea acuzațiilor aduse, referitor la fapta imputată și argumentele de achitare invocate de către apărător, invocând în acest context prevederile art. 251 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, precum și faptul că toate actele procesuale ale organului de urmărire penală efectuate în cadrul unui proces penal, pornit contrar prevederilor art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, și actul de sesizare a instanței de judecată - rechizitoriul, este lovit de nulitate absolută.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 10 noiembrie 2020, a fost admis recursul ordinar declarat de către procuror, casată total decizia cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

6.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de recurs ordinar a subliniat că opinia instanței de apel referitor la faptul că organul de urmărire penală sau

procurorul care a condus urmărirea penală, urma să verifice și să constate ca temei legal de neîncepere sau încetare a urmăririi penale conform art. 275 pct. 4) și 285 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, este contrară prevederilor art. 285 alin. (7) Cod de procedură penală, potrivit cărora încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate. În acest caz, urmărirea penală continuă.

În speță, inculpata Pleșca Eugenia nu și-a expus în mod expres opțiunea privind încetarea urmăririi penale sau liberarea de răspundere penală în temeiul expirării termenului de prescripție, insistând asupra nevinovăției sale, iar din aceste considerente organul de urmărire penală nu putea dispune încetarea urmăririi penale.

Totodată instanța de recurs a accentuat că în cererea de apel avocatul Isiumbeli Valeriu, care a reprezentat interesele inculpatei a solicitat achitarea acesteia, iar din ultimul cuvânt al inculpatei depus în fața instanței de apel, rezultă de asemenea că Pleșca Eugenia se consideră nevinovată (f.d. 134-136, 145-148, 154 vol. III).

La rândul său, instanța de apel concluzionând că nu urmează să se expună asupra probatoriului prezentat de către procuror în susținerea acuzațiilor aduse, referitor la fapta imputată și argumentele de achitare invocate de către apărător, invocând în acest context prevederile art. 251 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, precum și faptul că toate actele procesuale ale organului de urmărire penală efectuate în cadrul unui proces penal, pornit contrar prevederilor art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, și actul de sesizare a instanței de judecată - rechizitoriul, este lovit de nulitate absolută, a omis din vedere prevederile art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală, potrivit cărora în cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs a stabilit că expirarea termenului de prescripție constituie un temei de liberare de răspundere penală, dar este un temei de nereabilitare.

Pe lângă faptul, că instanța de apel a reținut temeiul de încetare a procesului prevăzut la art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar ulterior în mod contradictoriu a făcut referire și la prevederile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în speță nu s-a ținut cont și de faptul că inculpata Pleșca Eugenia nu și-a expus în mod expres opțiunea privind încetarea urmăririi penale sau liberarea de răspundere penală în temeiul expirării termenului de prescripție, ultima solicitând să fie achitată.

Din aceste considerente instanța de apel greșit a concluzionat că nu se poate expune asupra probatoriului prezentat de către procuror, or, conform prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate pronunța și o sentință de condamnare fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 Cod penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art. 93 Cod penal sau al expirării termenului de prescripție.

În asemenea cazuri, instanța de judecată este obligată să constate existența infracțiunii și vinovăția inculpatului. Totodată, instanța de apel, dând apreciere probelor, poate pronunța și o sentință de achitare în caz că va constata existența temeiurilor legale în acest sens.

În concluzie, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție a subliniat că la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și în recurs, și să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iulie 2021, a fost admis apelul avocatului Valeriu Isiumbeli în numele inculpatei Pleșca Eugenia, casată parțial din alte motive, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Pleșca Eugenia se recunoaște vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, cu liberarea acesteia de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

În rest au fost menținute dispozițiile sentinței instanței de fond.

7.1. În motivarea soluției pronunțate, instanța de apel a indicat că instanța de fond a judecat cauza cu cercetarea probelor administrate de organul de urmărire penală și anexate la materialele cauzei just ajungând la concluzia privind recunoașterea inculpatei Pleșca Eugenia vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal cu semnele calificative: *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false care acordă drepturi.*

La caz, contrar solicitării apelantului de emitere a unei soluții de achitare a inculpatei Pleșca Eugenia instanța de apel a menționat că, pentru survenirea răspunderii penale în baza art. 361 alin.(1) Cod penal, urmează să fie întrunite patru condiții obligatorii și anume: *să fie prezentă latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii, să fie stabilit subiectul și obiectul acestei infracțiuni.*

Astfel, instanța de apel a conchis vinovăția Pleșca Eugeniei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal se confirmă prin probele cercetate de instanța de fond și suplimentar de instanța de apel, și anume, prin declarațiile martorilor: Garbuz Victor (Vol. II, f.d.222-228); Grecică Victor (vol. II, f.d.231-232); Băncilă Fiodor (vol. II, f.d.237- 238); Lungu Elena (vol. II, f.d. 239); Gherman Efim (vol. II, f.d.242-243); Mereniuc Nicolae (vol. II, f.d.248); Tanasov Silvia (vol. II, f.d.249); Curbatova Evghenia (vol. III, f.d.5-6); Daniliuc Viorica (vol. III, f.d.21-23).

De asemenea, instanța de apel a indicat că vina se mai confirmă și prin probele scrise ale cauzei penale cercetate în instanța de fond și suplimentar în cea de apel și anume: - proces-verbal din 03.01.2014 de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii plângerea fiind depusă de Garbuz Victor, care a solicitat a fi luate măsuri în privința persoanelor care au falsificat procesul-verbal nr. 2 din 12.10.2008 al Adunării Generale extraordinare a AEÎC din XXXXX (vol. I, f.d.91-92); anexe la procesul-verbal si copia procesului- verbal nr. 2 din 12.10.2008 al Adunării Generale extraordinare a AEÎC din XXXXX (vol. I, f.d.93-95); lista membrilor AEÎC XXXXX prezenți la Adunarea Generală (vol. I, f.d.96 - 113); act adițional nr. 15 din 10.12.2008 cu privire la modificările si completările înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice operate în Statut AEÎC din XXXXX (vol. I, f.d.114 - 115); decizia din 21.02.2005 privind înregistrarea modificărilor, acordul nr. 433 din 21.02.2005 cu privire la modificările si completările înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice operate în Statut AEÎC din XXXXX, conținutul girului de autentificare a acordului cu privire la modificări, procesul-verbal nr. 1 a Adunării Generale a membrilor Asociației de Economii si Împrumut a Cetățenilor XXXXX din 19.12.2014 (vol. I, f.d.128-135); certificat de înregistrare a AEÎC din s. XXXXX (vol. I, f.d.119); copia Statutului AEÎ „Supercredit” (vol. I, f.d.174-191); procesul-verbal nr. 2 din 12.10.2008 al Adunării generale extraordinare a AEÎC din XXXXX în copie, autentificat cu sigiliul AEÎ „Supercredit” (vol. II, f.d.1-3); -raport nr. 5268 din 06.07.2015 de expertiză (vol. II, f.d.29-32); raport de expertiză nr. 34/12/2 din 16.02.2016 (vol. II, f.d.86-90); raport de expertiză judiciară efectuată de Centrul Național de Expertize Judiciare nr. 1589-1590 din 02.10.2018 (vol. II, f.d.191-200); originalul procesului-verbal din 12.10.2008, în original lista membrilor asociației cu semnăturile persoanelor (vol. II, f.d.201 -213); hotărârea Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani din 16.06.2017, pe cauză civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de AEÎ „Supercredit” împotriva lui Garbuz Victor privind încasarea datoriei, cerere care a fost admisă parțial (vol. III, f.d.78-82); - decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți din 15.06.2018 pe aceeași cauză (vol. III, f.d.83-92).

În aceste circumstanțe, instanța de apel a menționat că cumulul de probe administrate în respectiva cauză penală formează un ansamblu probator al vinovăției inculpatei și combat argumentele părții apărării precum că, inculpata nu a comis infracțiunea incriminate.

Așadar, instanța de apel a indicat că declarațiile martorilor Grecică Victor, Băncilă Fiodor, Gherman Efim, Mereniuc Nicolae, Tanasov Silvia cu certitudine confirmă vinovăția inculpatei și exclud orice dubiu în acest sens. În veridicitatea declarațiilor martorilor menționați instanța nu are temei de a se îndoii, or, acestea au fost depuse sub jurământ fiind preîntâmpinați de răspundere penală.

Astfel, martorii sus indicați au indicat că nu au participat la adunarea asociației din anul 2008 și semnăturile din procesele-verbale nu le aparțin, totodată martorul Garbuz Victor a indicat că membrii familiei sale au fost indicați ca prezenți la adunare, în realitate ei neparticipând. El personal a vorbit cu 50 membri ai asociației, cum ar fi Garbuz Alexandra, Bojii Mihail, Cioancă Andrian, Cioancă Iurie, Ghidrih Victor, Tărîrță Lucia, Grecico Victor, Gherman Efim, Tăbîrță Oleg, Tăbîrță Lucia, Țolincă Ilie, care i-au comunicat că nu au fost la această adunare, ceea ce reiese că unele semnături din procesul-verbal sunt false.

Cât ține de declarațiile martorului Curbatova Evghenia, care deși a declarat că a semnat toate trei exemplare a procesului-verbal nr.2 al Adunării asociației, dar când i-a fost prezentat procesul-verbal nr.2 din 12.10.2008 al Adunării Generale extraordinare a AEÎC satul XXXXX, a declarat că semnătura ei nu seamănă, instanța de apel la fel a ajuns la concluzia că semnătura acestia a fost falsificată.

Mai mult ca atât, declarațiile martorilor sus indicați coroborează cu concluzia din raportul de expertiză nr. 5268 din 06.07.2015, care indică că „*semnătura executată în rubrica "Președintele adunării" a procesului-verbal nr. 2 din 12.10.2008 al adunării generale a Asociației de Economii și Împrumut al Cetățenilor din s. XXXXX, ridicat de la oficiul Teritorial Bălți al Camerei înregistrării de Stat, prezentat la expertiză, a fost executată nu de cet. Ghidraș Stepanida, ci de o altă persoană. Semnătura executată în rubrica "Secretarul adunării" a procesului verbal nr. 2 din 12.10.2008 al adunării generale a Asociației de Economii și Împrumut al Cetățenilor din s. XXXXX, ridicat de la oficiul Teritorial Bălți al Camerei înregistrării de Stat, prezentat la expertiză, a fost executată nu de cet. Curbatova Evghenia, ci de o altă persoană*” (vol. II, f.d.29-32), precum și concluzia din raport de expertiză nr. 34/12/2 din 16.02.2016, potrivit concluziilor „*a răspunde la întrebarea, dacă semnătura, plasată în rubrica "Președintele adunării" a procesului- verbal nr. 2 din 12.10.2008 al Adunării generale extraordinare a Asociației de Economii și Împrumut al cetățenilor din s. XXXXX, ridicat se la Oficiul Teritorial Bălți al Camerei înregistrării de Stat, prezentată la expertiză, a fost executată de cet. Pleșca Eugenia XXXXX, nu este posibil din*

motivele expuse în partea examinatoare a prezentului raport de expertiză. Semnătura în litigiu, plasată în rubrica "secretarul adunării" a procesului-verbal nr. 2 din 12.10.2008 al Adunării generale extraordinare a Asociației de Economii și Împrumut al Cetpățenilor din s. XXXXX, ridicat se la Oficiul Teritoril Bălți al Camerei înregistrării de Stat, prezentat la expertiză, a fost executată probabil de cet. Pleșca Eugenia XXXXX" (vol. II, f.d.86-90), precum și cu concluzia din raport de expertiză judiciară efectuată de Centrul Național de Expertize Judiciare nr. 1589-1590 din 02.10.2018, efectuată în baza încheierii judecătorei Drochia sediul Central conform căreia reiese că „de stabilit dacă semnătura din numele Ghidraș Stepanida de la rubrica "Președintele adunării" din procesul-verbal nr. 2 al Adunării generale extraordinare a AEÎC din XXXXX raionul Rîșcani din 12.10.2008, a fost executată de către Pleșca Eugenia sau de către o altă persoană nu a fost posibil. Semnătura din numele Curbatov Eugenia de la rubrica "Secretarul adunării,, din procesul-verbal nr. 2 din 12.10.2008, probabil a fost executată de către Pleșca Eugenia" (vol. II, f.d.191-200).

În aceste circumstanțe, instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorului Daniliuc Viorica, care a indicat că nu a văzut ca Pleșca Eugenia să falsifice semnăturile, or, aceasta activează o perioadă îndelungată cu inculpata, astfel, fiind interesată în crearea situației favorabile acestea, totodată aceste declarații se combat prin celelalte probe ale cauzei penale.

Poziția apărării precum că nu Pleșca Eugenia a falsificat semnăturile, instanța de apel a respins-o ca fiind neîntemeiată, or, conform declarațiilor martorului Daniliuc Viorica și ale inculpatei, procesele-verbale au fost strânse și prezentate la Camera înregistrării de aceasta împreună cu Daniliuc Viorica, astfel, alte persoane nu au avut acces la ele.

Astfel, după sfârșitul adunării toate procesele-verbale se aflau la inculpată, se conchide în mod clar că falsificarea semnăturilor au fost efectuate în interesul inculpatei, or, în lipsa semnăturilor date, nu ar fi fost posibilă efectuarea modificărilor în statutul asociației, ceea ce denotă interesul direct al inculpatei în falsificarea semnăturilor.

Din considerentele enunțate supra, instanța de apel a respins ca fiind nefondată poziția apărării precum că inculpata nu se face vinovată în cele imputate și urmează a fi achitată de învinuirea înaintată.

Cu referire la alegațiile inculpatei Pleșca Eugenia precum că nu se consideră vinovată și nu a falsificat nicio semnătură din procesul-verbal nr. 2 al Adunării generale extraordinare a AEÎC din s. XXXXX, instanța de apel le-a apreciat drept ca pe o tentativă de a se eschiva de răspunderea penală, or, prin materialele cauzei și probele administrate și cercetate la caz se dovedește contrariul.

La caz, instanța de apel nu a reținut nici invocarea apărării inclusă în cererea de apel cu privire la faptul, că la data de 12 octombrie 2018 inculpata Pleșca Eugenia nu era director executiv al Asociației de Economii și Împrumut "Supercrdit" din satul XXXXX, deoarece faptul dat se combate prin materialele cauzei și probele cercetate, or prin decizia privind modificarea în certificatul de înregistrarea Asociației de Economii și Împrumut „Supercrdit” din satul XXXXX a fost schimbat managerul principal directorul Țolinca Ilie cu Pleșca Eugenia, la data de 21.02.2005 (vol.I f.d.128).

Cu referire la argumentul invocat precum că conform art. 275 alin.(4) Cod de procedură penală, urma a fi încetat procesul penal în privința inculpatei fără stabilirea vinovăției, instanța de apel a conchis că la fel nu poate fi reținut, or, conform art.332 alin.(5) Cod de procedură penală, urmează ca în cazul prevăzut la art.275 pct.4) Cod de procedură penală, la care face referire apelantul, încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.

Necătând la aceasta, fiind constatată vina inculpatei, instanța de apel a ajuns la concluzia să admită parțial apelul avocatului cu casarea sentinței instanței de fond și încetarea procesului penal din următoarele considerente:

Instanța de fond la încetarea procesului penal în privința inculpatei a făcut referire la prevederile art.332 alin.(1) Cod de procedură penală, totodată nu a ținut cont de faptul că inculpata Pleșca Eugenia nu și-a expus în mod expres opțiunea privind încetarea urmăririi penale sau liberarea de răspundere penală în temeiul expirării termenului de prescripție, ultima solicitând să fie achitată.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, conform art. 53 lit. g) Cod penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componentei de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile prescripției de tragere la răspundere penală.

În conformitate cu prevederile alin. (1) lit. a) art. 60 Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Potrivit art. 389 alin.(4) pct.3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 Cod penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art. 93 Cod penal sau al expirării termenului de prescripție.

Potrivit alin. (6) al art. 389 Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței de condamnare cu liberarea de pedeapsă sau, după caz, sentinței de condamnare fără stabilirea pedepsei, instanța argumentează în baza căror temeieri, prevăzute de Codul penal, adoptă sentința dată.

Drept consecință instanța de judecată a reținut că, inculpata Pleșca Eugenia nu a recunoscut vina, a comis o infracțiune ușoară, iar din ziua săvârșirii infracțiunii (12.10.2008), au expirat mai mult de 2 ani, din care considerente inculpata urmează a fi liberată de pedeapsa penală din motivul intervenirii termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Isiumbeli Valeriu în numele inculpatei care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care inculpata să fie achitată de sub învinuirea înaintată din lipsa faptei infracțiunii la situația din 07.02.2014, or, urmărirea penală a fost pornită pentru infracțiunea care a fost consumată în anul 2008.

În susținerea celor solicitate, apărătorul indică că instanța de apel nu a dat răspuns la toate argumentele indicate în cererea de apel, și anume, inculpatei i se impută săvârșirea faptei ilegale la data când ultima nu mai deținea funcția de director executiv; cauza a fost pornită la 5 ani după consumarea faptei, fiind deja expirat termenul de prescripție; eronat nu au fost anulate ordonanțele prin care inculpata a fost recunoscută în calitate de băunit și apoi învinuit în temeiul art. 251 Cod de procedură penală; instanța de fond nu s-a pronunțat asupra demersului înaintat de apărare privind nulitatea ordonanțelor specificate mai sus; instanța de apel a înrăutățit situația inculpatei în propriul apel, inculpata nu este subiect al infracțiunii imputate.

În rest, recurentul își susține solicitările în baza dezacordului cu aprecierea probelor de către instanța de apel.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Recurentul a invocat în susținerea solicitărilor sale în calitate de temeiuri de drept pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală. Conform alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond și de apel în cazul, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței (pct. 6) și nu au fost întrunite elementele infracțiunii impute (pct. 8).

Colegiul penal menționează că, potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei, Colegiul penal constată că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțata asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, stabilesc că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal consideră că, alegațiile apărării în susținerea solicitărilor sale, au constituit obiect de examinare în instanța de apel, și asupra acestora instanța s-a expus în mod întemeiat așa cum este indicat în pct. 7.1 din prezenta decizie, dând o apreciere probelor conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar tuturor probelor în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, ajungând la o concluzie corectă de a o recunoaște pe Pleșca Eugenia vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, cu liberarea acesteia de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, stabilind corect existența în acțiunile inculpatei

a elementelor constitutive ale infracțiunii în baza cărora a fost condamnată, concluzii pe care instanța de recurs le însușește, considerând că nu este necesară repetarea acestora.

Mai mult decât atât, Colegiul penal consideră necesar a menționa că, potrivit prevederilor art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune recurentul este în competența și prerogativa legală a instanțelor de fond și aceasta nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală, astfel invocarea acestei chestiuni drept temei de casare în recursul ordinar este lipsită de suport legal.

În continuare, referitor la alegația ce ține de faptul că, în acțiunile inculpatei nu sunt întrunite elementele infracțiunii imputate prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, Colegiul penal explică că, prin sintagma de „*neîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea unei persoane, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (*persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea*), pe când în cauza deferită judecății o atare eroare nu a fost admisă de instanța de apel, iar starea de fapt reținută și de drept apreciată de către instanța nominalizată, concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate și expuse în cuprinsul hotărârii atacate.

Instanța de recurs reiterează că, în speță, reieșind din acțiunile inculpatei raportate la probele acumulate, se dovedește dincolo de orice dubiu rezonabil comiterea de către aceasta a infracțiunii imputate săvârșite în circumstanțele descrise în rechizitoriu.

Ținând cont de criticile invocate de către avocat, și anume, inculpatei i se impută săvârșirea faptei ilegale la data când ultima nu mai deținea funcția de director executiv, Colegiul penal le respinge ca fiind neîntemeiate, și deși instanța de apel i-a dat un răspuns în acest sens, menționează că studiind materialele cauzei s-a confirmat pe deplin că inculpata îndeplinea atribuțiile directorului executiv la data de 12.10.2008, fapt confirmat nemijlocit prin procesul-verbal al adunării generale extraordinare a AEÎC din XXXXX din data de 12.10.2008 (*a se vedea f.d. 201-2013, vol.II*).

Cu referire la alegațiile apărării precum că: *cauza a fost pornită la 5 ani după consumarea faptei, fiind deja expirat termenul de prescripție; eronat nu au fost anulate ordonanțele prin care inculpata a fost recunoscută în calitate de băunit și apoi învinuit în temeiul art. 251 Cod de procedură penală*, Colegiul penal va face trimitere la textul deciziei recurate care clar și corect s-a expus acestor critici, și anume, „(...) conform art. 275 alin.(4) Cod de procedură penală, urma a fi încetat procesul penal în privința inculpatei fără stabilirea vinovăției, instanța de apel a conchis că la fel nu poate fi reținut, or, conform art.332 alin.(5) Cod de procedură penală, urmează ca în cazul prevăzut la art.275 pct.4) Cod de procedură penală, la care face referire apelantul, încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit”.

Acest răspuns corespunde indicațiilor instanței de recurs ordinar care prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 10 noiembrie 2020, a remis cauza spre rejudecare anume din acest considerând indicând în mod coerent următoarele „(...) referitor la fapta imputată și argumentele de achitare invocate de către apărător, invocând în acest context prevederile art. 251 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, precum și faptul că toate actele procesuale ale organului de urmărire penală efectuate în cadrul unui proces penal, pornit contrar prevederilor art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, și actul de sesizare a instanței de judecată - rechizitoriul, este lovit de nulitate absolută, a omis din vedere prevederile art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală, potrivit cărora în cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit” (a se vedea pct. 6.1. din prezenta decizie).

Așadar, Colegiul penal studiind materialele cauzei ajunge la concluzia că nu există vreun înscris/cerere prin care inculpata Pleșca Eugenia să își fi fost manifestat acordul pentru încetarea procesului penal.

De asemenea, în susținerea celor constatate de către instanța de apel vine și poziția apărării care pe întregul proces de judecată a solicitat că inculpata să fie achitată de cele imputate, la fel solicitând și la etapa recursului ordinar (a se vedea pct. 8 din prezenta decizie).

Referitor la argumentul recurentului precum că instanța de fond nu s-a pronunțat asupra demersului înaintat de apărare privind nulitatea ordonanțelor de recunoaștere în calitate de băunit și învinuit a inculpatei, Colegiul penal reamintește că apelul este o continuitate a judecării cauzei, iar așa precum a fost indicat mai sus, instanța de apel s-a expus asupra acestui argument (*atât timp cât la cauză nu este acordul inculpatei de a susține încetarea procesului din motivul expirării termenului de prescripție, procedura continuă în mod obișnuit*), iar ordonanțele menționate de către apărare nu cad sub incidența instituției „nulitate absolută”.

Colegiul penal respinge ca neîntemeiată poziția apărării care indică că instanța de apel a înrăutățit situația inculpatei în propriul apel, or, prin sentința Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani din 30.07.2019, procesul penal a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție, însă partea descriptivă a sentinței contravine dispozitivului, iar în acest sens instanța de apel corect a casat parțial sentința, din alte motive, cu pronunțarea deciziei atacate, pe care instanța de recurs ordinar o consideră una corectă.

Astfel, Colegiul penal lărgit atrage atenția asupra faptului că, instanța de fond eronat încetează procesul penal privind învinuirea lui Pleșca Eugenia de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, or, instanța în acest caz urma să libereze inculpata de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală în temeiul art. 60 alin. (1) Cod penal, cu încetarea procesului penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, motivare care se regăsește în partea descriptivă a sentinței.

Subsecvent, Colegiul penal lărgit reamintește că, potrivit dispoziției art. 60. „*Prescripția tragerii la răspundere penală*”, persoana va fi liberată de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele prevăzute de legea penală indicate la alin. (1) al articolului sus menționat.

Conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală, și anume, ținând cont de faptul că art. 285 Cod de procedură penală prevede că, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct.4)–9) din prezentul cod, intervenirea termenul de prescripție fiind prevăzut la pct. 4) al art. 275 Cod de procedură penală.

Mai mult, în contextul dat se impune și mențiunea că, criticile formulate de către apărător în recursul ordinar declarat, au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale în instanța de apel și cea de recurs ordinar și căroră instanțele de judecată le-au dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în hotărârile adoptate de acestea, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, careva temeuri de casare a acesteia, nu s-au stabilit.

Pe cale de consecință, Colegiul consideră relevant de a reaminti recurentului că, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene, s-a statuat că instanțele judecătorești trebuie să-și motiveze deciziile în temeiul art. 6§1 al Convenției (*a se vedea*

în acest sens cauza *Ruiz Torija vs. Spain*, 9 decembrie 1994, §29). Totuși, instanțele nu sunt obligate să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument al părților, mai cu seamă dacă el este invocat în mod repetat, iar extinderea la care se aplică această obligație de a prezenta motive poate să varieze în dependență de caracterul deciziei și circumstanțele cauzei. În opinia Curții, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art. 6 din Convenție (*a se vedea în acest sens cauza Bachowski v. Polonia din 02.11.2010*).

Respectiv, având în vedere cele expuse, instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză nu se constată admiterea erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, după cum afirmă avocatul, ci dimpotrivă în cauză există o concordanță deplină între situația de fapt și de drept stabilită de instanțe și materialele dosarului deferit judecătii.

Pentru aceste motive, Colegiul penal reiterează că la judecarea acestei cauze în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, neexistând vreun temei pentru admiterea recursului în sensul declarat de către avocatul Isiumbeli Valeriu în numele inculpatei.

10. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Isiumbeli Valeriu în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iulie 2021, în cauza penală în privința lui *Pleşca Eugenia XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *04 martie 2022*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan